

Eesti Retriiverite Working Testi reeglid on koostatud FCI *Guidelines for International Gundog Working Test for Retrievers* põhjal.

These guidelines were approved by the FCI General Committee in March 2007 in Amsterdam. They are effective from July 1st, 2007.

RETRIIVERITE WORKING TESTI REEGLID (RWT)

Kinnitatud EKL juhatuse poolt 02.07.2009.a.
Kehtivad vastuvõtmise hetkest

I REEGLITE ÜLDSÄTTED

1. KATSE KORRALDAMINE

1.1. Käesolevate reeglite järgi võivad ametlikke Retriiverite Working Testi (RWT) katseid korraldada MTÜ Eesti Retriiverite Tõuühing (ERTÜ), teised retrieverite ühingud ning muud koeraorganisatsioonid, kes on Eesti Kennelliidu (EKL) liikmesorganisatsioonideks.

1.2. Kohtunikud, katse toimumise aeg ja katse tuleb kirjalikult kooskõlastada ERTÜ juhatusega ja kinnitada EKL'i poolt vastavalt EKL'i reeglitele.

1.3. Kõikides ERTÜ ja EKL poolt heaks kiidetud katsetes tuleb määrata peakorraldaja, kes moodustab korraldustoimkonna, kelle ülesandeks on katse ettevalmistamine.

Peakorraldaja ülesandeks on:

1.3.1. pidada eelnevalt ühendust kohtunikuga ja teatada talle hiljemalt neli (4) päeva enne katse toimumist täpne toimumiskoht, alguskellaaeg, juhised kohalesõiduks, hinnatavad klassid ja osalevate koerte arv. Juhul, kui katse peakorraldaja seda ülesannet ei täida, on hindaval kohtunikul õigus tühistada oma lubadus kohtunikuna töötada.

1.3.2. koostada katse kataloog ja tagada katsel vajaminevate dokumentide olemasolu ja lahendada võimalikud protestid.

1.3.4. tagada katse üldine sujuv kulgemine ning turvalisus.

1.4. Kohtunik vastutab, et katse viiakse läbi vastavalt käesolevatele reeglitele.

1.5. Peakorraldaja vastutab katse üldise läbiviimise ja katse turvalisuse eest.

1.6. Katsete taotlemist, korraldamist, kohtunike kutsumist, kohustusi, õigusi ja protesti esitamist puudutavates küsimustes järgitakse EKL'i kehtestatud reegleid.

2. KATSETE EDASILÜKKAMINE VÕI ÄRAJÄTMINE

2.1. Katsete ärajätmine või edasilükkamine võib toimuda järgmistel juhtudel:

2.1.1. ilmastikuolud ei võimalda katset korraldada või on koertele ohtlik;

2.1.2. korraldajatest sõltumatute tingimuste ilmnemisel;

2.1.3. katseid pole võimalik viia läbi eeskirjade kohaselt;

2.1.4. kohtunikupoolne äkiline takistus, kui ka asendajat ei ole võimalik enam saada (näiteks haigestumine, õnnetus, surm, mistahes transporditõrge vms.)

2.2. Katse edasilükkamise või ärajätmise otsustavad kohtunik ja peakorraldaja ühiselt. Kohtunikust tingitud takistuse korral otsustab katse ärajätmise või edasilükkamise peakorraldaja. Katse võidakse edasi lükata vaid üks kord ning uus katseaeg tuleb valida samal võistlushooajal ja selliselt, et see ei häiriks teisi perioodil toimuvaid katseid või eksameid.

2.3. Katsete edasi lükkamisest või ära jäämisest peab katse korraldustoimkond teavitama kõiki asjaosalisi ja EKL'i vähemalt kolm (3) päeva enne planeeritud toimumisaega. Teade tuleb edastada kirjalikult või elektronposti teel ning teates tuleb märkida edasilükkamise või ärajätmise põhjus.

2.4. Edasilükatud katse uus aeg tuleb kooskõlastada EKL-ga.

2.5. Katse edasilükkamise või ärajätmise korral tagastatakse osavõtutasu punktides 4.3-4.5 sätestatud alustel ja korras.

3. OSALEMISÕIGUSED

Retriiverite WT katstes võivad osaleda koerad, kes on vähemalt kaheksa (8) kuu vanused ja retrieverite tõukatsed positiivselt sooritanud.

3.1. Katsetest ei saa osa võtta:

3.1.1. haige koer

3.1.2. emane koer, kel on jooksuage

3.1.3. tiine emane koer 30 ööpäeva enne ja 42 ööpäeva pärast poegimist

3.1.4. katset hindava kohtuniku ja katse peakorraldaja koer

3.2. Katse korraldustoimkond ja kohtunik peavad kontrollima iga koera osalemisõigust.

3.3. Katse korraldustoimkonnal on õigus piirata osavõtivate koerte arvu, kui katse organiseerimine seda nõuab.

3.4. Koera omanikule antakse katsetele pääsemisest teada hiljemalt 4 päeva jooksul peale registreerimise lõppu.

4. KATSETELE REGISTREERIMINE

4.1. Katsele registreerutakse katse korraldaja määratletud registreerimistähtaegu ja tingimusi järgides.

4.1.1. Katse korraldustoimkonnal on õigus vastu võtta vastu hilinenuid registreerimisi, kui katses on vabu kohti. Pärast registreerimistähtaaja lõppu lisanduvad koerad tuleb kooskõlastada hindava kohtunikuga.

4.2. Registreerimised kehtivad vaid siis, kui osalustasu on makstud nõuetekohaselt.

4.2.1. Katse korraldaja võib välisosalejatel lubada maksta kohapeal enne katsete algust ning neil tuleb maksta kõigi registreeritud koerte eest sõltumata sellest, kas koer on kohal või mitte.

4.3. Osavõtutasu tagastatakse osaleja taotlusel, kui:

4.3.1. katse jääb ära või lükatakse edasi,

4.3.2. osalemisest loobumise põhjuseks on koera või koerajuhi haigestumine, vigastus või surm ning vastava asjaolu kohta esitatakse arstitõend,

4.3.3. emasel koeral algab jooksuage,

4.3.4. katsest mistahes põhjusel loobunud osaleja asemel võtab katsest osa uus osaleja.

4.4. Osavõtutasu tagastamise taotlus tuleb katse korraldajale esitada kirjalikult või elektronposti teel kaheksa (8) päeva jooksul arvates katse planeeritud toimumisajast. Taotluse hilinenult esitamise korral on korraldajal õigus osavõtutasu mitte tagastada.

4.5. Kui katse edasilükkamise korral ei ole osavõtutasu tagasi nõutud, saab sama osavõtutasu alusel osaleda katsete toimumise uuel kuupäeval.

4.6. Katsele mitte tulemisest tuleb teavitada korraldustoimkonda hiljemalt üks päev enne katse algust, välja arvatud juhul, kui teavitamine on võimatu.

5. KATSETE KOHTUNIKUD

5.1. Katse kohtunikuks saab olla EKL'i asjaomaste eeskirjade nõuetele vastav isik.

5.2. Kohtunik kutsutakse alati kirjalikult ja kohtunikule antakse osalevate koerte arv teada kohe pärast registreerimise lõppemist.

5.3. Kohtunike kutsumisel tuleb võtta arvesse katsel osalevate koerte planeeritud arv. Kohtunik määrab hinnatavate koerte arvu.

5.4. Stažeerimist teha sooviv kohtunikustaatust taotlev inimene lepib stažeerimise osas ise kokku kohtuniku ja katse korraldustoimkonnaga.

5.5. Kui katsel osaleb rohkem kui üks kohtunik, määrab korraldustoimkond peakohtuniku.

6. KOERAJUHT

6.1. Koerajuht on kogu katse jooksul koera ametlik esindaja, vaatamata koera omandisuhetest.

6.2. Koeral peab kogu katse ajal olema sama koerajuht.

6.3. Koerajuht peab täpselt järgima kohtuniku juhiseid.

6.4. Koera poolt tekitatud kahju eest vastutavad koera omanik ja koerajuht.

7. KATSETE TULEMUSED

7.1. Tulemuste kontroll

Katse sekretär kontrollib kõik tulemused ja kannab need katseprotokollis, koera hindamislehele ja muudele katsega seotud dokumentidele ning annab need kohtunikule kontrollimiseks ja allkirjaga kinnitamiseks.

7.2. Tulemuste saatmine

Katse korraldustoimkond peab ühe kuu jooksul saatma allkirjastatud protokollid ja hindamislehed EKL'le.

8. KOERTE HINDAMINE

Kõik koerad hinnatakse olenemata nende tõust samade kriteeriumite alusel.

9. MUUD KÜSIMUSED

Käesolevate reeglite üldsätetes reguleerimata küsimustes lähtutakse EKL'i poolt kehtestatud eeskirjadest. Eesti Retriiverite Working Testi reeglid on koostatud FCI „*Guidelines for International Gundog Working Test for Retrievers*” põhjal.

These guidelines were approved by the FCI General Committee in March 2007 in Amsterdam. They are effective from July 1st, 2007.

II RETRIIVERITE WORKING TESTI REEGLID

§ 1 KATSE EESMÄRK

Katse peamiseks eesmärgiks on hinnata retriiverite sobivust ning töötahet jahiolukorras esinevate ülesannete sooritusel, võttes ühtlasi arvesse ka aretuseesmärke.

§ 2 KATSE KORRALDAMINE

Katsete taotlemisel ning korraldamisel on kohustuslik järgida eeskirja osas üks (1) loetletud üldisi reegleid ja määruseid ning kennelliidu üldisi määruseid.

§ 3 KATSETE KLASSID

Algklass (ALG), kus saavad osaleda retriiverite tõukatse edukalt läbinud koerad. ALG 1. järgu saanud koer siirdub avaklassi.

Avaklass (AVA), kus saavad osaleda ALG 1. järgu saanud koerad. AVA 1. järgu saanud koer siirdub võitjaklassi.

Võitjaklass (VOIT), kus saavad osaleda AVA 1. järgu saanud koerad. Koer võib jätkata osalemist alamates klassides selle kalendriaasta lõpuni, mil ta saavutas kõrgemasse klassi siirdumist võimaldava tulemuse. Kui koer võtab osa kõrgema klassi katsetest, siis ta enam alamates klassides osaleda ei saa.

§ 4 KOERAJUHT

Koerajuht peab täitma kohtunike ja korraldajate juhiseid. Hindamise ajal ei ole koerad rihma otsas, kui kohtunik ei määra teisiti. Koera suunatakse selgete käemärkidega. Koera juhtimisel katse käigus on soovituslik kasutada vilet. Kui koerajuht kutsub koera soorituse ajal tagasi kõrvale, hinnatakse seda ava- ja võitjaklassis kui selle etapi soorituse katkestamist. Kaelarihma või muu varustuse kasutamine katsesoorituse ajal on keelatud. Koerajuht ei tohi soorituse ajal kasutada abivahendeid, mida võib tõlgendada sundimisvahenditena. Koera ei tohi katsepaigas karistada.

§ 5 ÄRATOODAVAD ESEMED

Katsete ajal tuleb kasutada selleks eesmärgiks valmistatud, avalikult saadaval olevaid, kangast kattematerjaliga kaetud äratoomisesemeid – dummysid. Valdav enamus dummysid peavad olema ca 0,5 kg raskusega.

§ 6 KATSE SOORITAMINE

Working Test koosneb vähemalt neljas erinevas soorituspaigas läbiviidavast etapisooritustest. Ülesanded on koostatud selliselt, et nad vastaksid võimalikult täpselt reaalsele jahiolukordadele. Kui võimalik, tuleb koer panna läbima katseid nii ärasaatmiskohast, kui maastikul jahiketis (walking-up) liikudes, kui ka vees. Koerale tuleb anda võimalus demonstreerida oma markeerimisoskusi ning kasutada retriiverite kaasasündinud omadusi. Dummysid ei tohiks paigutada selliselt, et koer, minnes ühe dummy äratoomistrajektorile, möödub teisest dummyst liialt lähedalt. Äratoomisdistantsid kahe dummy vahel ei tohi samas olla suuremad kui 150 meetrit.

Markeerimisülesanded tuleb korraldada selliselt, et koeral on võimalik saagi allalaskmised markeerida. Lask tehakse alati enne dummy viset. Laskja asukoht peab olema selline, mis vastab reaalsele laskmisvahemaale. Soovitatakse kasutada haavlipüssi, ent kui olukord seda nõuab, siis on lubatud kasutada stardipüstolit või sellele vastavat relva.

Kõikidele koertele tuleb visked teha sama suurte ja sama värvi dummydega. Visetel on lubatud kasutada dummypüssi.

Otsimisülesannete puhul antakse koerajuhtidele teada dummyde kukkumise piirkond, kuid mitte nende täpset asukohta. Dummyde asukohti vahetatakse selliselt, et töötingimused oleksid võimalikult võrdsed kõikide koerte jaoks. Ulatuslikud otsingupiirkonnad ei kuulu selle katseliigi juurde.

Ülesannete raskendamiseks kasutatakse ära maastiku võimalusi ja iseärasusi, dummyde arv hoitakse madalal (1-3 tk) ja dummyd paigutatakse väga hoolikalt (peidetakse, kui vaja). Koerte sooritusjärjestus määratakse peamiselt loosi alusel.

§ 7 HINDAMINE

Kohtunik võib hinnata ühte või enamat osasooritust. Samas soorituspaigas võib tööd teha ka mitu kohtunikku. Kohtunik vastutab selle eest, et iga koer saab võimalikult hea ning võrdse võimaluse demonstreerida oma võimeid retriiverina. Ülesande alguses annab kohtunik koerajuhile ülesande sooritamiseks vajalikud juhised. Juhised võib anda ka kogu katses osalevale rühmale ühiselt, sissejuhatuse käigus. Osasoorituse järel kommenteerib kohtunik mõne sõnaga koera sooritust. Koera saadud punktiarvu selles etapis ei mainita.

7.1. HINNATAVAD OMADUSED

Retriiver peab järgnema tihedalt koerajuhile küljel, olema vait ning püsima paigal, ilma et koerajuht peaks üldse koerale mingit tähelepanu pöörama. Retriiver peab demonstreerima head otsimisoskust, initsiatiivi, haistmismeelt kasutamist ja „saagi” leidmisoskust. Koer ei tohi ühtegi maastikutüüpi vältida ning peab vette minema ilma õhutusega. Hea markeerimisoskus on väga oluline. Koer peab teraselt jälgima laskude suunda ning jätma meelde kukkumiskohad. Iseseisev ning sirgejooneline kukkumiskohale minek ning dummy kiire leidmine on märk koera suurepärasest markeerimisvõimest. Kui koer saadetakse saaki ära tooma, mille kukkumist tal ei olnud võimalik näha, peab ta käske innukalt täitma ja tegema head koostööd koerajuhiga. Üldiselt vajavad parimad koerad kõige vähem juhendamist ning nende käes tunduvad kõik ülesanded lihtsate ja hõlpsatena. Kui retriiver leiab dummy üles, võtab ta selle koheselt ja omaalgatuslikult suhu, toob kiirelt ja pehme, tasakaalustatud võttega tagasi ning loovutab koerajuhile kätte. Kui koer laseb dummyl maha kukkuda selleks, et saavutada paremat võtet, ei peeta seda väga suureks veaks.

7.2. KATSE KATKESTAMINE

Katse katkestatakse, kui koer käitub mõnel alljärgneval viisil:

- pidev ja häiriv vingumine või haukumine;
- ilmne laskude kartus;
- liigselt kõva võte dummyst;
- koer keeldub vees töötamast;
- agressiivne käitumine.

Lisaks ülaltoodule tuleb katse katkestada, kui koerajuht karistab koera katsepaigas või kui koer saab katse käigus viga sellisel, et katse edasine sooritamine põhjustab talle valu või piina.

7.3. PUNKTID

Igal soorituspaigal läbitud ülesannete eest on võimalik saada maksimaalselt 20 punkti.

Kui koer teeb mõne alloletatud vigadest, saab ta null (0) punkti:

- koer otsib, dummy suus;
- koer vahetab dummyt;
- koer keeldub dummyt ära toomast;
- koer stardib liiga vara saaki ära tooma;
- koer ei allu enam kontrollile.

Kui koer ei suuda dummyt üles leida, langeb reeglina kogu osasoorituse tulemus nullile. Sõltuvalt ülesannetest ja katseklassist, võib rakendada ka varianti, kus samal soorituspaigal läbitud ülesandeid hinnatakse eraldi (10+10 punkti). Viga, mis viib null punkti saamiseni, välistab koera järgu saamise, kuid koer võib katset jätkata juhul, kui kohtunikud ei otsusta teisiti. Üks tõsine viga võtab koeralt maha vähemalt pooled ülesande võimalikust maksimumpunktimäärast. Kaks tõsist viga annavad ülesande tulemuseks null punkti.

Tõsised vead on:

- halb järgnemine koerajuhile;
- rahutu käitumine ärasaatmiskohas;
- vingumine või haukumine;
- halb kontrollitavus;
- koera põhjendamatu häirimine koerajuhile poolt katseolukorras;
- valjuhäälnelise koera juhtimine;
- koer on liialt sõltuv koerajuhist;
- aeglane ja/või vastumeelne töötamine;
- hoolimatu äratoomisvõtte dummyst;
- halb markeerimisoskus.

7.4. FINAAL

Working Test viiakse reeglina läbi selliselt, et punktid liidetakse kokku enne viimast soorituspaika. Koerad, kellel veel on võimalus saada esimene järk, kutsutakse finaali, mida kõik kohtunikud hindavad üheskoos. Finaalis hinnatakse kõiki koeri samaaegselt, kas siis samal äratoomiskohal või äratoomistrajektoril liigeldes. Vajaduse korral jagatakse koerad mõistliku suurusega rühmadesse. Muude koerte järjestus määratakse enne finaalsooritust saadud punktimäärade põhjal. Kui pärast finaali läbimist on kaks või enam koera viigiseisus, korraldatakse nendele korduskatse. Korduskatse korral antakse koerale nii palju äratoomisvõimalusi, kui kohtunikud vajalikuks peavad. Kordussooritused ei mõjuta enam koera tulemusi järjestuses.

§ 8 JÄRKUDE ANDMINE

Esimene (1.) järk antakse koerale, kes on saanud vähemalt 75% tulemuse maksimumpunktimäärast ja vähemalt 11 punkti igalt soorituspaigalt.

Teise (2.) järgu saamine eeldab vähemalt 60% tulemust maksimumpunktimäärast ning vähemalt 8 punkti igalt soorituspaigalt.

Kolmanda (3.) järgu saamine eeldab vähemalt 50% tulemust maksimumpunktimäärast ning vähemalt 5 punkti igalt soorituspaigalt.

Kui koera punktimäärast ei piisa järgu saamiseks või kui kohtunik on olnud sunnitud katse katkestama, märgitakse järgukoha juurde **null (0)**.

Kui koerajuht katkestab soorituse olukorras, mil kohtuniku hinnangul oleks koeral olnud veel võimalus jõuda järgukohale, märgitakse tulemuseks **kriips (-)**.